

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 22.8.2022

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho po zapracovaní pripomienok na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní 11 zásadných pripomienok. 4 pripomienky boli preklasifikované na odporúčacie a 7 pripomienok zostáva s rozporom.

APZD predložila všetky pripomienky nad rámec zákona z dôvodu dlhodobej snahy o ich presadenie. K samotnému obsahu zákona sme nemali výhrady a súhlasíme s ním.

Pripomienky s pretrvávajúcim rozporom:

i. Zrušenie limitu na príspevok zamestnávateľa na stravovanie v kantínach (§ 5 ods. 7 písm. b))

Od januára sa zjednotil spôsob zdaňovania pre všetky formy stravovania. Maximálna výška príspevku zamestnancovi na stravovanie je dnes najviac 3,30 eur (55 % z 6,00 eur). Ak zamestnávateľ poskytne zamestnancovi vyšší príspevok (a nefinancuje ho zo sociálneho fondu) zamestnanec musí z rozdielu odvieť dane a odvody. Do zmeny legislatívy takýto limit na stravovanie v kantínach neexistovalo.

Pritom zvýšenie cien stravy v kantínach vzhľadom na inflačný vývoj alebo neočakávaný pokles stravníkov môže nastať kedykoľvek a limit je v tomto prípade zbytočne obmedzujúci.

ii. Zvýšenie príspevku zamestnávateľa na dopravu zamestnancov zo 60 na 120 eur (§ 5 ods. 7 písm. m))

Cieľom je kompenzovať dopad inflácie na príjmy zamestnancov. Inflácia sa prejavila na raste cien potravín, výrobných a stavebných komodít, ale aj na cenách pohonných hmôt a energií. To znamená zvyšovanie cien dopravcov a tým pádom aj príspevkov zamestnancom na dopravu z/do práce, ak nemajú možnosť využívať verejnú dopravu. Príspevok je súčasťou podpory pracovnej mobility.

iii. Zvýšenie príspevkov zamestnávateľa na ubytovanie zamestnancov zo 100 na 200 eur a pri dĺžke pracovného pomeru viac ako 24 mesiacov z 350 na 450 eur (§ 5 ods. 7 písm. n))

Cieľom je kompenzovať dopad inflácie na príjmy zamestnancov. Inflácia sa v uplynulom období prejavila na raste cien potravín, výrobných a stavebných komodít, ale aj na cenách pohonných hmôt

a energií. To znamená aj zvyšovanie cien zamestnaneckého ubytovania, ktoré je jedným z nástrojov pracovnej mobility na Slovensku.

iv. V súvislosti so stravovaním v kantínach navrhujeme, aby vyššie príspevky zamestnávateľa na stravu v kantíne boli aj jeho daňovým výdavkom (doplnenie bodu 3 v §19 ods. 2 písm. s))

Navrhujeme, aby daňovým výdavkom zamestnávateľov boli aj výdavky súvisiace so zabezpečením stravovania zamestnancov v kantínach.

v. Prijatie daňového opatrenia na podporu bezemisnej a nízkoemisnej dopravy u zamestnávateľov (§ 5 ods. 3 písm. a))

Cieľová skupina sú zamestnanci, ktorí využívajú vozidlá BEV, VODÍK H2 a PHEV pridelené zamestnávateľom na služobné a súkromné účely.

Mesačným príjmom zamestnanca, ktorý využíva vozidlo pridelené zamestnávateľom na služobné aj súkromné účely, je aj 1 % z obstarávacej ceny vozidla. To pôsobí v neprospech využívania BEV, VODÍK H2 a PHEV zamestnancami, keďže bezemisné vozidlo je výrazne drahšie.

Navrhovaná úprava počíta so znížením základu pri BEV, VODÍK H2 vo výške 0 % z obstarávacej ceny a v prípade PHEV vo výške 0,5 % z obstarávacej ceny. Takáto úprava motivuje zamestnancov, aby pri výbere firemného vozidla uprednostnili ekologické alternatívy. Týmto opatrením sa pomôže splniť záväzky SR v oblasti dopravy a zároveň sa pomôže znížiť závislosť od ropných produktov.

vi. Navrhujeme rozšíriť okruh oprávnenosti nákladov/výdavkov projektu výskumu a vývoja na účely uplatnenia superodpočtu (úprava § 30c ods. 5 písm. b))

Navrhujeme rozšíriť okruh oprávnenosti nákladov/výdavkov projektu výskumu a vývoja na účely uplatnenia superodpočtu. Ide najmä o obstaranie potrebných priestorov a služby, licencie a nehmotné výsledky výskumu a vývoja obstarané od iných osôb potrebných v úvodnej fáze realizácie výskumných aktivít. Ďalej ide aj o náklady na vzdelávanie zúčastnených osôb. Súčasnú nastavenie považujeme za diskriminačné pre daňovníkov, ktorí nemajú vlastné priestory, resp. pre tých, ktorí si hnutelné veci prenajímajú alebo nedisponujú potrebným know-how. Túto úpravu považujeme za dôležitú z hľadiska podpory investícií do ľudského kapitálu a podpory vzdelanostnej ekonomiky.

vii. Navrhujeme umožniť paušalizáciu výdavkov pri uplatnení superodpočtu vo výške 20 % z celkovej výšky mzdových nákladov (doplnenie nového odseku v § 30c)

Možnosť paušalizácie výdavkov zníži administratívnu záťaž subjektov uplatňujúcich si superodpočet (najmä v sektore MSP). Daňovník by mal mať aj v tomto prípade možnosť voľby, buď si uplatní paušál na nepriame výdavky, alebo použije štandardnú „cestu“ preukazovania nákladov. Paušalizácia je pritom bežná v R&D projektoch podporovaných v rámci H2020 a iných schém v rámci EŠIF.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Predmetom návrhu sú okrem implementácie smernice ATAD aj zmeny v daňovom bonuse pre nízkopríjmové skupiny a ďalšie zmeny vyplývajúce z aplikačnej praxe (napr. zmeny v daňovom bonuse nízkopríjmových skupín, prepojenie subjektov ovládané blízkymi osobami, elektronizácia daňových protokolov, zavedenie pravidla upozornenia subjektu pri prvom porušení alebo zvýšenie dolných sadzieb pokút za porušenie).

Predmet zákona:

Časť zákona: Základné ustanovenia

Za **ekonomické prepojenie osôb** sa navrhuje považovať aj:

- prepojenia subjektov ovládaných blízkymi osobami, pričom sa ich podiely (priame, nepriame, odvodené) budú spočítavať – ak presiahnu 25 %, osoby a subjekty sa budú považovať za prepojené,
- akékoľvek prepojenie medzi slovenskými daňovníkmi a ich stálymi prevádzkami v zahraničí alebo na území Slovenska a medzi stálymi prevádzkami navzájom (zmena § 2 písm. r)).

Časť zákona: Spoločné ustanovenia

Za **kontrolovanú transakciu** medzi dvomi alebo viacerými závislými osobami **nebude považovaná:**

- závislá činnosť, z ktorej príjmy spadajú pod § 5 ZDP (zamestnanec, spoločník alebo konateľ).

Pri **zisťovaní základu dane alebo daňovej straty u daňovníkov** s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorí nie sú povinní viesť účtovníctvo, sa navrhuje vychádzať:

- z rozdielu medzi príjmami a výdavkami vykázaných priraditeľných k stálej prevádzkarni daňovníka, ak činnosť na území SR vykonáva prostredníctvom takejto stálej prevádzkarne,
- z rozdielu medzi príjmami a výdavkami vykázanými v evidencii tohto daňovníka, ak činnosť na území SR nevykonáva prostredníctvom stálej prevádzkarne.

Navrhuje sa zmena určenia základu dane závislých osôb (§ 17 ods. 5 a ods. 7) – **transferové oceňovanie:**

- a) jeho súčasťou bude aj rozdiel v cenách a podmienkach, ktoré by boli štandardne dohodnuté pri porovnateľných významných kontrolovaných transakciách nezávislých osôb (trhová cena); významnou kontrolovanou transakciou sú transakcie nad 10 000 eur pri zdaniteľných príjmoch aj pri daňových výdavkoch; to neplatí pri úveroch a pôžičkách s istinou nad 50 000 eur,
 - b) do daňových výdavkov možno zahrnúť časť výdavkov inej osoby alebo subjektu, voči ktorej je závislá, ktoré sú preukázateľné a súvisiace s predmetom činnosti tejto osoby,
- základ dane stálej prevádzkarne tak bude postavený princípe nezávislého vzťahu v zmysle EÚ smernice ATAD – podmienka znižuje riziko dvojitého zdanenia a daňových sporov.

Zavedenie pravidla o obmedzení úrokových nákladov (nový § 17k):

- zavedenie pravidla za účelom obmedzenia čistých úrokových nákladov u PO s cieľom zabrániť umelému znižovaniu ich základu dane z príjmov prostredníctvom dlhového financovania,

- pravidlo sa uplatní u PO so sídlom alebo miestom skutočného vedenia na území SR (daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou) alebo PO, ktorými sú daňovníci s obmedzenou daňovou povinnosťou, ktorí majú na území SR zriadenú stálu prevádzkareň,
- pravidlo sa nevzťahuje na banky, poisťovne a zaistovne a na závislé osoby, ktoré sú len FO,
- pravidlo sa neuplatní, ak čisté úrokové náklady nepresiahnu 3 mil. eur (tzv. bezpečný prístav),
- ak sa suma presiahne – základ dane sa zvýši o sumu, o ktorú úrokové náklady presiahnu 30 % úhrnu základov dane zvýšeného o čisté úrokové náklady a o odpisy zahrnuté do základu dane (tzv. EBITDA, ktorá však pre účely smernice vychádza z daňových položiek a nie z účtovných),
- pre účely limitácie nákladových úrokov sa ukazovateľ daňový EBITDA za príslušné zdaňovacie obdobie vypočíta ako súčet:
 - o jednotlivých základov dane (pred úpravou podľa pravidla o obmedzení úrokových nákladov),
 - o čistých úrokových nákladov a
 - o daňových odpisov majetku.

Daňové výdavky a rezervy a opravné položky (§ 19 a § 20)

- za daňovo uznané odpisy pohľadávok sa navrhuje považovať aj zánik pohľadávky pri preventívnej reštrukturalizácii podľa zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku,
- za opravnú položku sa bude považovať aj pohľadávka voči dlžníkom v preventívnom reštrukturalizačnom konaní,
- v nadväznosti na prijatie medzinárodného štandardu finančného výkazníctva IFRS 17 (nahrádza dočasný IFRS 4) sa menia aj možnosti tvorby technických rezerv v poisťovníctve.

Pravidlá nízkej kapitalizácie (§ 21a)

- zavedením pravidla o obmedzení úrokových nákladov (nový § 17k) je potrebné zosúladiť ho s pravidlom nízkej kapitalizácie,
- pravidlo nízkej kapitalizácie sa navrhuje neaplikovať ani na úrokové náklady kapitalizované do majetku v ocenení vlastnými nákladmi.

Časť zákona: Vyberanie a platenie dane fyzickými osobami

Zmeny v zavedenom daňovom bonuse (§ 33)

- osobám s nedostatočným príjmom na uplatnenie plného daňového bonusu sa umožní podať daňové priznanie, v ktorom si budú môcť zahrnúť príjmy druhej oprávnenej osoby (rodiča),
- takýto zamestnanec môže požiadať zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania.

Registračná povinnosť a oznamovacia povinnosť (§ 49a)

- precizuje sa, že subjekt správca dane zaregistruje na základe údajov dostupných v príslušnom registri (OR SR, ŽR SR); ak registrácia neexistuje, subjekt je povinný sám o registráciu požiadať,
- subjekty sú povinné správcu dane informovať o zániku povinnosti registrácie alebo jej zmenách.

ZMENY V ZÁKONE Č. 563/2009 Z. Z. O SPRÁVE DANÍ (DAŇOVÝ PORIADOK)

- zákon sa nebude vzťahovať na osobitné odvody vybraných finančných inštitúcií a ruší sa aj povinnosť zverejňovať ich zoznam na webovom sídle Finančného riaditeľstva,
- protokol o daňovej kontrole môže byť vyhotovený aj v elektronickej podobe a autorizovaný v zmysle zákona o eGovernmente (§ 47 písm. k)),
- námietku voči zaujatosti v daňovom konaní nebude možné podať ani voči starostovi obce (doteraz len prezident FS, riaditeľ DÚ a riaditeľ colného úradu),
- spresňuje sa okamih registrácie subjektu správcom dane - do 30 dní odo dňa prevzatia údajov z príslušného registru (nie do 30 dní odo dňa zápisu subjektu v registri ako doteraz),
- navrhuje sa zrýchliť postup pri vrátení vodičského preukazu pri zastavení exekučného konania - rozhodnutie sa bezodkladne doručí Policajnému zboru, pričom nemusí byť právoplatné,
- navrhuje sa postup pri prvom zistení porušenia subjektom – správca dane najprv vyzve na splnenie povinnosti a až pri ďalšom porušení bude subjektu uložená pokuta,
- navrhuje sa zvýšenie sumy dolných hraníc pokút z 30 / 60 eur na 100 eur,
- úroky z omeškania možno vyrúbiť do jedného roka od konca roka, v ktorom bola táto suma uhradená, najdlhšie však do piatich rokov od konca roka, v ktorom došlo k omeškaniu,
- v prípade nezaplatenia / čiastočného zaplatenia, možno vyrubiť úrok z omeškania päť rokov od konca roka, v ktorom došlo k omeškaniu (úrok sa počíta za štyri roky omeškania),
- v prípade účinnej lútosti, pri daňových trestných činoch bude možné vyrubiť daň jej zaplatením, a to aj po prekluzívnej lehote.

Predpokladaná účinnosť: 1. januára 2023, okrem ustanovení o zavedení Pravidla o obmedzení úrokových nákladov, ktoré nadobudnú účinnosť od 1. januára 2024